

Grupparbete (examensarbete), 15 hp, för
Kandidatexamen i Sociologi
VT 2019

Funkar hundtricket?

Varför hundägare har en större social samvaro

Anna Jönsson
Fia Nilsson

Fakulteten för hälsovetenskap

Författare

Anna Jönsson, Fia Nilsson

Titel

Funkar hundtricket? Varför hundägare har en större social samvaro.

Handledare

Jonas Ringström

Examinator

Liv Sunnercrantz

Sammanfattning

Studiens syfte var att undersöka om, och i så fall på vilket sätt, tio sydsvenska hundägare upplever att hundägandet påverkar deras sociala liv. Detta har undersökts genom att intervjua utvalda hundägare som representerar olika delar av hundvärlden för att kartlägga olika hundägares upplevelser av den sociala samvaron kopplat till hundrelaterade aktiviteter. Det har också genomförts tre observationer i olika organiserade hundsammanhang för att kunna motivera antaganden som görs av de sociala fenomen som förekommer.

Resultatanalysen visar att de intervjuade hundägarna upplever att hundägandet påverkar deras sociala tillvaro positivt genom att hunden fungerar som en isbrytare. De flesta av hundägarna beskriver också att de fått djupare vänskaper med personer de lärt känna via hundarna, till stor del på grund av att mycket tid spenderas gemensamt. Det har också berättats att olika hundrelaterade träffar är positiva och har en energipåfyllande effekt. Det framkom också att hundrelaterade aktiviteter kan skapa fler djupa vänskaper i större utsträckning än andra fritidsaktiviteter. Intervjupersonerna har också beskrivit grupperingar inom hundvärlden, emellan vilka det finns vissa motsättningar och starka känslor om vad som är rätt eller fel.

Av detta dras slutsatserna att de tio intervjuade hundägarna upplever social vinst av att äga hund, att hundarna agerar som isbrytare och naturlig samlingspunkt, samt att hundrelaterade aktiviteter ofta är fyllda av glädje och positivitet vilket gör att hundägare gärna återkommer till dessa sammanhang. Det finns också gott om yttre kännetecken som gör att hundägarna kan känna igen varandra och snabbt dela in varandra i olika grupper.

Ämnesord

Hundägare, sociala interaktioner, emotionell energi, socialt kapital, glädje, grupper.

Innehåll

1. Inledning.....	1
1.1 Introduktion	1
1.2 Syfte och frågeställningar.....	2
1.3 Begreppsdefinitioner	2
1.4 Tidigare forskning	3
1.4.1 Sociala effekter av hundägande.....	3
1.4.2 Hundägande och grupperingar	4
2. Teori	5
2.1 Den sociala individen	5
2.2 De sociala sammanhangen	5
2.3 Emotionell energi	8
3. Metod.....	10
3.1 Val av metod.....	10
3.2 Urval av intervjupersoner	10
3.3 Intervjuernas genomförande.....	11
3.4 Observationer	12
3.5 Etiska överväganden.....	13
3.6 Anonymiseringsprocessen.....	14
3.7 Analysprocessen	14
4. Resultat och analys	16
4.1 Ytliga bekantskaper	16
4.2 Djupare relationer.....	17
4.3 Nya sociala sammanhang	19
4.4 Grupper inre konflikter	21

4.5 Känsломässiga aspekter.....	24
4.6 Hundägandets sociala effekter jämfört med andra fritidsaktiviteter	26
5. Diskussion och slutsatser.....	28
5.1 Får hundägare nya kontakter?	28
5.2 Hur går det till?.....	28
5.3 Hur kan detta förklaras?	29
5.4 Finns det några grupperingar?.....	30
5.5 Slutord	31
5.5.1 Outforskade frågor.....	31
Referenser.....	33
Bilaga 1, observation tävling nr 1.....	35
Bilaga 2, observation tävling nr 2.....	36
Bilaga 3, observation träning.....	38
Bilaga 4, intervjuguide	39

1. Inledning

1.1 Introduktion

Har ni sett filmen ”Hundtricket”? I den filmen får en kille ett tips av en kompis om att han kan locka till sig tjejer i parken genom att ha en hund med sig. Han lånar därför en hund och ger sig ut på promenad i parken. Där möter han en tjej som han senare blir tillsammans med. (IMDb, 2002)

Även om det visserligen har hänt i verkligheten att människor träffats via sitt gemensamma hundintresse och blivit ett par så ger nog filmen en ganska romantiserande bild. Det filmen skildrar är att hunden kan agera som en isbrytare och möjliggöra nya kontakter med okända människor. Att detta stämmer antyds även i tidigare forskning av bland andra och Wood *et al.* (2015) där det beskrivs att hunden kan fungera som en social katalysator och starta samtal som annars aldrig skulle inletts, men också att hundägandet kan leda till djupare vänskaper.

Många av oss är bekanta med den positiva känsla vi kan få efter ett trevligt spontansamtal med någon vi möter på stan. Vi känner oss lite piggare, gladare och mer upprymda.

Hundägare, oberoende av hur de bor, behöver gå ut för att rasta hunden. Enligt lag är det förbjudet att endast ha hund i hundrastgård/ trädgård. Hundar ska rastas på annan plats minst en gång per dag (Jordbruksverket, 2019b). Hundägare måste alltså ut i alla väder och är därför i många fall ute på promenad i större utsträckning än personer utan hund, vilket kan vara en tänkbar orsak till att de har högre frekvens på dessa spontansamtal.

Hundar har börjat ta en allt större plats av samhället i anspråk genom att fylla många olika funktioner: allt från rent sällskap och familjemedlemmar, via stöttande vårdhundar, till livsviktiga hjälpfunktioner som ledarhundar eller räddningshundar. Det finns ca 930 000 registrerade hundar i Sverige och ca 700 000 registrerade hundägare och antalet bara fortsätter öka år för år (Jordbruksverket, 2019a). Många städer, men även mindre byar, har inhägnade särskilt avsedda rastgårdar för hundar. Fler och fler uteserveringar erbjuder vattenskålar till hundar. Det blir mer och mer vanligt att se hundar inomhus till exempel på café och offentliga platser. Det ökande antalet hundägare jämte dessa företeelser gör

att denna studie blir sociologiskt intressant, eftersom hundägandet därmed kan betraktas som ett växande samhällsfenomen.

1.2 Syfte och frågeställningar

Med utgångspunkt i tidigare forskning vill vi undersöka om motsvarande omständigheter och förklaringsmodeller är gångbara även i en sydsvensk kontext. Vi vill vidare tillföra förklaringsalternativ genom att applicera ytterligare sociologiska teorier, främst Randall Collins (2005) teori om *emotionell energi*, som han beskriver som en social kraft som styr människors motivation att interagera med varandra.

Syftet med denna uppsats är att, genom tio intervjuer med hundägare från södra Sverige, skapa förståelse för på vilket sätt hunden kan påverka och bidra till relationer människor emellan, samt undersöka hur grupperingar i hundvärlden kan se ut. Detta ska ske genom följande frågeställningar:

- Hur upplever de intervjuade hundägarna att deras sociala liv påverkas av hundägandet?
- På vilket sätt har de intervjuade upplevt att hundägandet har lett till nya sociala kontakter?
- Hur inverkar emotionell energi i möten mellan hundägare?
- På vilket sätt beskriver de intervjuade att grupper existerar i hundvärlden?

1.3 Begreppsdefinitioner

Nose work – som tävlingsform: en droppe hydrolat med specifik doft placeras ut i olika miljöer och hunden har en viss tid på sig att lokalisera doftgömman.

Brukshundsklubb – plats för hundträning och teoretisk utbildning av hundägare eller hundintresserade.

Hundkläder – kläder speciellt anpassade att kunna träna hund på ett smidigare sätt, ex slittåligt material, stretchmaterial och många fickor.

Kennel – av Svenska Kennelklubben vedertagen hunduppfödning.

Vårdtagare - personer som behöver hjälp av andra med vardagliga sysslor.

Hundrelaterade aktiviteter – kurser, utställningar och andra organiserade sammanhang. Men minst lika viktigt är de aktiviteter som sker hundägare emellan, t.ex. gemensamma promenader, möten för träning utan instruktör och liknande.

1.4 Tidigare forskning

1.4.1 Sociala effekter av hundägande

Olika studier har visat att hundar kan vara en isbrytare och en katalysator mellan främlingar och därigenom skapa sociala band (Bueker, 2013; Wood *et al.*, 2015, 2017).

Genom intervjuer och observationer har Bueker (2013) dragit slutsatser om hundarnas roll i ett grannskap i USA. Hennes studie visar att hundar fungerar som en katalysator för social interaktion människor emellan och kan öka individens engagemang i samhället.

Förklaringen till att det är lättare att lära känna personer i grannskapet om man är ute och går med sin hund är att hunden fungerar som en isbrytare och man får ett neutralt ämne att börjat prata om. På detta sätt kan man närma sig andra människor. (Wood *et al.*, 2015)

En ytterligare förklaring kan vara att de som är ute och går med sin hund bidrar till övervakningen av området och därmed skapar ökad känsla av trygghet. Genom att fler känner sig trygga vågar allt fler människor sig ut, vilket leder till att människor har möjlighet att mötas i ännu större utsträckning. (Wood *et al.*, 2017)

En studie som genomfördes i fyra olika städer i USA och Australien fokuserar på att undersöka den indirekta roll djur spelar i tre olika sociala fenomen; att lära känna nya personer, hur djupare vänskap uppstår och hur sociala nätverk utökas. Undersökningen utfördes med hjälp av en enkät som riktade sig till personer över 18 år som hade bott minst ett år i området. Om man hade lärt känna nya personer i grannskapet eller ej var starkt kopplat till om man rastade sin hund själv eller inte. Hundägare var dock generellt mer benägna att bekanta sig med okända personer, jämfört med människor som inte hade djur alls. (Wood *et al.*, 2015)

Hundar kan också generera mer djupa relationer än de ytliga kontakter som tas på en promenad. Ungefär var fjärde hundägare upplevde att de fått nya vänner via hunden, inte bara ytligt bekanta. Vänskap på olika nivåer beskrevs, där de flesta upplevde att de kunde till exempel låna saker av varandra. Ungefär var femte person upplevde ännu djupare relationer med riktigt starka vänskaper där man exempelvis kan få känslomässigt stöd

genom svåra stunder i livet. Detta tolkades som att hundägandet kan utgöra en social brygga för att lära känna personer även på ett djupare plan. (Wood *et al.*, 2015)

I en senare studie i samma fyra städer undersöktes om hundägandet, och då speciellt hundpromenader, kan generera större socialt nätverk. Materialet samlades in kvantitativt. Respondenterna fick svara på ett antal frågor relaterade till vilken typ av djur de ägde och vilket socialt stöd de upplevde från personer som de hade lärt känna via sina djur. Slutsatsen blev att djurägare hade större socialt nätverk än de utan djur. Vidare hade hundägare större socialt nätverk än andra djurägare och ytterligare större socialt nätverk hade de som själv promenerade med sina hundar, jämfört med de som inte gjorde det. (Wood *et al.*, 2017)

1.4.2 Hundägande och grupperingar

I ytterligare en australiensisk studiemedelklassamhälle. Hundarna var likvärdiga vad gäller ras, ålder och hälsostatus. Under intervjuerna beskrevs hundarna som en källa till glädje bara genom att finnas till och som ett sätt för hundägaren att få kontakt med andra människor. De som hade förlorat en hund hade skaffat en ny hund igen. (Degeling, Rock, Rogers & Riley, 2016)

Vid en första anblick såg det ut som att hundägarna tillhörde en stor konform grupp. Under studiens gång framkom två olika grupperingar utifrån hur personerna tar ansvar för sin hund och vad hunden hade för position och betydelse i hushållet. (Degeling *et al.*, 2016)

I den ena gruppen hade en eller två personer ansvar för hunden och deras förhållningssätt var mer disciplinerat, med noggrann rapportering efter promenad och liknande. För dessa hundägare var det också viktigt att ha hunden under kontroll och att ha säkerhet i fokus. I den andra gruppen beskrevs hunden som familjehund och hela familjen hade ansvar för hunden. Hunden var ett sätt att lära barnen att ta ansvar. Man förlitade sig mer på tekniska hjälpmedel som till exempel staket, snarare än att ha hunden under konstant kontroll. (Degeling *et al.*, 2016)

De som hade mer kontroll på sina hundar upplevde i större utsträckning att de lätt kunde vara sociala och umgås med andra, de upplevde att hundägandet innebar fler vänner och bekanta. De som däremot hade mindre kontroll på sin hund kände snarare att de undvek sociala sammanhang. De undvek rastgårdar och parker där hundar kunde springa fritt,

eftersom det fanns risk att deras hunds beteende kunde komma att orsaka konflikter med andra människor. (Degeling *et al.*, 2016)

Även andra studier har visat att hundar i samhället kan ha negativa effekter. Hundägande kan föra med sig en risk för klickbildning och kan till viss del spä på fördomar (Bueker, 2013).

2. Teori

2.1 Den sociala individen

Randall Collins (2008) beskriver att till och med de allra innersta delarna av oss själva skapas i sociala sammanhang. Vi tänker till exempel på oss själva utifrån våra namn, trots att vi oftast inte själva har valt namnet. Även vår självbild skapas av de sociala sammanhang vi är en del av. Att vi betraktar oss själva som fula eller snygga, som framgångsrika eller misslyckade, är resultat av vad vi får för respons ifrån omvärlden. När vi interagerar med andra människor visar vi ofta upp en fasad för varandra, den sida av oss själva vi gärna vill att andra ska se. Denna fasad byggs ofta upp genom att underdriva våra dåliga egenskaper och överdriva våra goda sidor, med avsikt att framstå i så bra dager som möjligt. Vidare menar han att eftersom vårt inre jag skapas i sociala sammanhang är det ett rimligt antagande att vi då har olika jag beroende på vilka sociala sammanhang vi deltar i. (Collins, 2008)

2.2 De sociala sammanhangen

När Pierre Bourdieu (1990) beskriver detta, benämner han det som *habitus*. Det kan definieras som en persons värderingar och preferenser, som skapats av personens sociala bagage. Habitus består av vårt sammanlagda sätt att tänka och känna, utifrån erfarenheter och kunskap som samlats hela livet. Kunskapen är grunden till de normer och värderingar som styr vårt agerande. Olika grupper har olika värderingar och normer och dessa är specifika för just den gruppen. De olika gruppernas värderingar påverkar individen, genom att skapa gemensamma synsätt och normer som individerna behöver förhålla sig till för att räknas som en i gruppen. (Bourdieu, 1990) Ett exempel finns i tidigare forskning av Degeling *et al.* (2016). På utsidan såg det ut att vara ett kofornt grupp. Det var personer som bodde i samma bostadsområde, de hade liknade hundar m.m. Men när

forskarna började prata med familjerna på djupet så visade det sig att de skiljde sig så mycket åt i sitt sätt att äga hund och i de värderingar de hade kring hundägandet, att det istället rörde sig om två helt olika grupper. (Degeling *et al.*, 2016)

De olika grupper eller sociala sammanhang en individ kan tillhöra benämner (Bourdieu, 1999) som *sociala fält*. Alla människor tillhör många olika sociala fält på samma gång, som till exempel våra yrken, våra fritidsaktiviteter eller vår vänskapskrets. I vart och ett av dessa sociala fält finns det mer eller mindre oskrivna regler för hur man för sig, hur man pratar, vad man har på sig och så vidare. (Bourdieu, 1999)

Individens habitus gör det möjligt att uppfatta och tolka olika sociala situationer i dessa olika sociala fält, och utifrån det uppträda på ett specifikt sätt i varje situation. Detta är en demonstration av individens kunskap och erfarenhet ifrån olika habitus. Vi har tyst kunskap om de habitus vi rör oss inom och vi har därför en känsla för hur saker och ting ska gå till i respektive situation. Alla växer till exempel upp i olika familjer och omgivningningar där individen förväntas uppföra sig på ett visst sätt för att bli accepterad i gruppen. Om en utomstående tillkommer i gruppen så märks det direkt. Personens sätt avslöjar om hen är etablerade inom just detta habitus eller om hen är ny. Både personens agerande och hens språkbruk slår direkt fast om hen hör hemma i den här miljön eller ej. (Bourdieu, 1990) Många vet exempelvis hur vilse man kan känna sig när man kommer till en ny arbetsplats för första gången. Inte när det gäller arbetsuppgifter, men gällande allt runt omkring. Det är mycket man inte vet förrän man har varit en del av sammanhanget ett tag; vem som sitter på vilken stol i fikarummet, vilka koppar som används till förmiddagsfikan eller liknande. Tyst kunskap om hur den sociala tillvaron på arbetsplatsen ser ut.

Collins (2008) resonerar vidare om att *moral* i första hand är en social kraft, i den bemärkelse att moralen nästan uteslutande styr individen i förhållande till andra människor. Om man vill vara en del av en grupp, tillhöra en grupp, förutsätter det att man följer gruppens moraliska spelregler. Detta gäller oavsett vilken grupp som åsyftas och är det som skapar känslan av solidaritet i gruppen. Individen ger upp en del av sin självständighet för att vara en del av gruppen. Men det som vinnas genom att vara en del av gruppen väger upp denna inledande förlust, annars hade individen inte anslutit sig till gruppen. Moral har inte sitt ursprung i individen utan utgår istället ifrån gruppen vilket

kan förklaras genom att individer kan träda in i och ut ur grupper och det som avgör de egna moraliska känslorna är vilken grupp man vill tillhöra. (Collins, 2008)

Att individen kan träda in och ut ur grupper beror till viss del på att de flesta ingår i flera grupper och har ett mer eller mindre stort socialt nätverk. Bourdieu (1990) kallar detta nätverk för *socialt kapital* och det består av varje individs personliga relationer till exempel med vänner, familj och släkt, med arbetskamrater och andra sociala grupper och sammanhang som hen tillhör. Detta kapital gör att individen kan få tillgång till nya sociala fält som hen inte annars skulle ha möjlighet att delta i. (Bourdieu, 1990) Ett exempel på hur ditt sociala fält har ökat genom ditt sociala kapital är att när du har blivit etablerad i en grupp blir du inbjuden till andra mer exklusiva grupper som du annars inte hade haft tillgång till. Det kan vara allt från inbjudningar till finare middagar med personer som du inte skulle ha träffat utan ditt utökade sociala kapital.

Bourdieu (1999) beskriver ännu ett kapital som är relevant för vår sociala tillvaro och det är vårt *fältspecifika kapital*. Detta kapital består av den särskilda kunskap som samlas genom att vara en del av ett socialt fält, men också av den status individen får inom fältet efterhand som den särskilda kunskapen ackumuleras. Detta kapital är inte gångbart i ett annat socialt fält. (Bourdieu, 1999) Ett exempel från hundvärlden är att kurser på brukshundsklubben hålls av särskilda personer, instruktörer. Dessa har med stor sannolikhet mer kunskap om hur man tränar hund eller utför en särskild hundsport, jämfört med de som anmäler sig för att vara med på kursen. Den kunskap instruktörerna har om hund, kan inte användas för att vinna mark i andra sociala sammanhang, men inom klubben tillför det en viss status. Instruktörerna har normalt sett lite högre ställning på klubben än de som endast är medlemmar. Till viss del beroende på att de varit en del av detta sociala fält länge, och till viss del för att de har särskild ämnesspecifik kunskap. Instruktörerna är etablerade.

Etablerade inom fältet har naturligt ett starkare fältspecifikt kapital än de som är nya. I förlängningen innebär detta att de sociala spelreglerna för fältet är ganska konstanta, eller i alla fall svåra att förändra. Gemensamt för alla fält oavsett inriktning är att det pågår ständigt strider mellan de som redan är etablerade inom fältet och nykomlingar som vill bli etablerade inom fältet. Konflikten består i att de etablerade vill bevara det sociala fältets upprättade traditioner och normer, medan de nya helt naturligt inte har samma

starka relation till traditionerna och försöker underminera de etablerades position för egen vinning. (Bourdieu, 1999)

En tradition går att betrakta som en social ritual. Collins (2008) definierar en social ritual som en uppsättning regelbundna handlingar som utförs i en samlad grupp, antingen unisont eller genom att varje individ spelar sin egen särskilda roll. Symboler kan stärka känslan av gemenskap som krävs för att skapa ritualer. I dagens moderna och sekulariserade samhälle (i motsats till exempelvis starkt religiösa samhällen) förekommer dessa sociala ritualer främst i andra former än de klassiska. Vi har istället ritualer som styr hur vi interagerar med varandra när vi behöver vänta på vår tur, eller hur vi hälsar på varandra, hur vi samtalar och så vidare, alltså vardagliga ritualer. (Collins, 2008) Ett exempel på detta som beskrivs av en intervjuperson är att ett typiskt möte med en annan hundmänniska på stan kan inledas genom att man byter några korta meningar exempelvis om att hunden är fin, innan man sedan kan gå vidare och prata om annat. Samtalet inleds dock alltid med att prata om hunden, det fungerar som en social ritual.

Precis som det står i början av kapitlet, att våra inre jag skapas i sociala sammanhang, byggs också vårt sätt att tänka upp genom sociala samspel. Vi tänker i ord vi inte hittat på själva och vi anammar generella termer och begrepp för att beskriva till exempel hur vi känner eller vad vi gör. Detta skulle inte förekomma om vi var isolerade från andra människor. (Collins, 2008) Att rasta hunden kräver ingen närmare förklaring eftersom så gott som alla har en någorlunda uppfattning om vad det kan tänkas innebära. Om inte denna generella term var tillgänglig skulle det dock krävas lite mer ansträngning för att förklara vad som pågick.

Att vi generaliserar gäller även i situationer då vi möter okända personer. Erving Goffman (2014) menar att vi skapar oss en bild av nya personer genom ett par snabba ögonkast. Genom att bedöma det yttre placerar vi in främmande personer i olika vida kategorier, *stereotypering*. Dessa första intryck suddas dock ofta ut om personerna lär känna varandra mer på djupet. (Goffman, 2014)

2.3 Emotionell energi

Den största vinsten med att vara del av en grupp är den *emotionella energi (EE)* som uppstår i sociala möten. I takt med att EE ökar blir individen mer målmedveten och mer handlingskraftig vilket är eftertraktansvärda känslor och egenskaper. (Collins, 2005)

EE beskrivs på en skala från högt till lågt. Om EE är hög är personen energirik och engagerad. Personen behöver inte nödvändigtvis vara glad och positiv; även ilska eller förändringsvilja hamnar på den högre delen av skalan av EE om personen är tillräckligt energifylld. På det lägre spannet av skalan så är personen likgiltig, dyster och oenergisk. Den mesta av tiden spenderar de flesta människor med medelnivåer av EE. Då märks den inte, utan allt betraktas som normalt, men EE finns där även om den inte märks. (Collins, 2005)

Man kan säga att EE smittar. När den är hög eller låg är det lätt för en person med medelhög EE att dras med uppåt eller neråt på skalan. Detta sker genom att samtalsrytm och tonläge förändras och synkroniseras om personerna är någorlunda koncentrerade på samtalet. Att befinna sig på den lägre delen av EE-skalan är olustigt, vilket är en avgörande anledning till att människor i stor utsträckning undviker att ge sig in i djupare samtal med någon som är nedstämd. Av samma anledning är det lockande att vara med människor som har en hög nivå av EE, entusiasm och engagemang är medryckande och trevliga känslor. Detta ger människor ökad motivation att ta kontakt med människor som utstrålar hög EE. (Collins, 2005)

3. Metod

3.1 Val av metod

Studien består i första hand av kvalitativa intervjuer med hundägare och kompletterades med ett fåtal observationer för att styrka delar av den förförståelse vi författare har.

Intervjuer valdes som metod eftersom det är hundägars egna upplevelser och attityder som är av intresse för våra frågeställningar. Vi bedömde att dessa upplevelser är lättare att beskriva med egna ord jämfört med att kryssa i förformulerade svar i en enkätundersökning. Det förväntade resultatet bedömdes därför bli mer rättvisande än om det bara fanns begränsade alternativ att välja mellan.

3.2 Urval av intervjupersoner

Vi som författar denna uppsats har olika förförståelse av hundvärlden eftersom vi har hund på olika sätt och för olika ändamål. Detta har gett en viss insikt i hur mycket gemensamheter det kan finnas mellan olika fält, men också vilka skillnader som finns. Det var därför viktigt för oss att urvalet av intervjupersoner i största möjliga mån representerade olika fält inom hundvärlden för att få ett så brett material som möjligt att analysera, och därigenom hitta gemensamma nämnare eller tydliga skillnader.

De som valdes ut är i blandade åldrar, bor på olika orter i Sverige, har haft hund olika länge och har olika familjeförhållande. Vissa bor i städer och andra bor på landet, men alla bor i Skåne eller på Öland. De har också olika anledningar att äga hund och vissa arbetar dessutom med hundrelaterade yrken. I likhet med tidigare forskning av Wood *et al.* (2015, 2017) har vi valt att koncentrera oss på personer som bor i ett begränsat geografiskt område med t.ex. liknande väderförhållanden. Men till skillnad från forskning av Degeling *et al.* (2016) har vi valt att inte titta på ett homogent område, utan istället fånga upp personer med olika levnadsförhållanden, med intentionen att därigenom få möjlighet att undersöka om levnadsförhållandena verkar avgörande för hundägandets sociala effekter.

Ingen hänsyn har tagits till intervjupersonernas kön eftersom avsikten med studien inte är att säga något om svenska hundägare generellt, utan endast om de tio hundägare vi intervjuat. Tidigare forskning har inte heller gett några indikationer på att kön spelar någon roll, vilket var ännu en orsak till att hänsyn till kön inte togs vid urvalet.

3.3 Intervjuernas genomförande

Tio stycken semistrukturerade intervjuer har genomförts, med hjälp av en intervjuguide. Att intervjuerna var semistrukturerade gav en flexibilitet som gjorde att samtalen fick ett naturligt flöde och gjorde att det var möjligt att ställa följdfrågor, vilket inte hade varit möjligt om det hade varit helt färdigformulerade och förbestämda frågor. Det kom upp frågor under intervjuens gång som togs med till nästa intervju vilket gjorde att intervjuguiden utvecklades under tidens gång. Vi valde att inte gå tillbaka till tidigare genomförda intervjuer och ställa de nya frågor som framkommit. Eftersom metoden inte är kvantitativ ansåg vi att det inte påverkade resultatet att intervjupersonerna fick lite olika frågor, eftersom det var deras individuella upplevelser som skulle analyseras. Vår ytterst begränsade erfarenhet som intervjuare fick oss att välja bort ostrukturerade intervjuer eftersom dessa kräver en van intervjuare som är säker på hur det ska gå till för att intervjun ska kunna genomföras på bästa sätt (Denscombe, 2016).

En svaghet i studien kan vara att intervjupersonerna känner oss som intervjuat, det finns en risk att vi tolkat svaren vi fått utifrån personkännedom och vår förståelse av hundvärlden. Samtidigt ger det en fördel att vi är kända av de som intervjuats, eftersom det troligen är lättare att öppna upp sig för någon man redan känner. Värdefull tid att lära känna varandra och lita på varandra har på så sätt eliminerats. (Denscombe, 2016)

Intervjuerna genomfördes både ansikte mot ansikte och per telefon. Som intervjuare var det viktigt att tänka på att låta den som blev intervjuad ta sin tid och tänka efter innan den svarade och att inte ha för bråttom med frågorna. Det var också viktigt att undvika att antingen hålla med, humma eller på annat vis bekräfta att den som blir intervjuad har svarat önskvärt på frågan. Eftersom samtalen blev inspelade gjordes inga löpande anteckningar. Istället ägnades tiden åt att fokusera på vad som sades och hur det sades, samt att formulera följdfrågor. Alla dessa hänsynstaganden gjordes för att eliminera intervjuareffekten så mycket som möjligt. (Denscombe, 2016)

Alla intervjuer har transkriberats och redan innan transkriberingen diskuterades för- och nackdelarna med att skriva ner allt. Fördelen med en transkribering istället för en sammanställning är att man inte missar något, vilket är lätt hänt om man endast skulle skriva anteckningar och göra en sammanställning direkt efter intervjun (Widerberg, 2002). Eftersom intervjuerna delades upp mellan två intervjuare blev transkriberingen ännu viktigare då inte båda var med på plats. För att göra transkriberingen lättare att läsa

har alla upprepningar, stakningar, felformuleringar och felsägningar där de intervjuade själv rättat sig, tagits bort.

3.4 Observationer

Vidare har ett antal dolda observationer genomförts för att kunna återge hur ett antal olika typiska hundsammankomster kan se ut, framför allt utifrån ett interaktionsperspektiv. Det visade sig att intervjupersonerna kom att beskriva ungefär samma fenomen som tidigare forskning av Bueker (2013) och Wood *et al.* (2015), alltså att hunden fungerar som en isbrytare vid kontakt med okända människor på t.ex. promenad. Därför har vi valt att inte göra observationer på detta fenomen själva, utan istället ta fram data som styrker andra delar av vår egen förförståelse.

Observationer har gjorts i några olika klassiska hundägar-miljöer, dels på två tävlingar i hundsporten nose work och dels på brukshundsklubben vid ett träningstillfälle.

Avsikten med observation nr. 1 (bilaga 1) och observation nr. 3 (bilaga 3) var att styrka vår egen förförståelse om att olika hundrelaterade aktiviteter innehåller en stor del social samvaro, som inte nödvändigtvis handlar om hundar. Även om observation nr. 1 inte kan säga något om hur personerna känner varandra sedan tidigare eller vad de pratar om, så är det tydligt att den sociala delen är omfattande. Observation nr. 3 studerar en grupp människor som har tränat tillsammans länge, och där har relationerna utvecklats och samtalen handlar om mer än bara hundar.

Observation nr. 2 (bilaga 2) genomfördes för att samla in ytterligare material som styrker vår förförståelse, nämligen att det förekommer särskilda sätt att agera i olika grupper. En slags yttre kännetecken som gör det möjligt att utläsa vilken träningsgrupp ekipaget tillhör eller vilken instruktör ekipaget tränar för. De personer som hade gemensamma tillvägagångssätt eller utrustning fick efteråt frågor om vem de tränar med och på detta sätt var det möjligt att bekräfta den ursprungliga tanken om vad observationen skulle visa.

Observationerna genomfördes dolt. Det innebär att inte någon av personerna som observerats varit medvetna om att en studie pågick. Observatören har vid samtliga tillfällen varit fullständigt observerande deltagare, vilket betyder att observatören själv har deltagit fullt ut i aktiviteterna på olika sätt, som tävlande, som tävlingsfunktionär och som tränande. Detta sätt att observera gav en möjlighet att studera personernas beteende

helt naturligt utan att påverka dem, vilket ger det insamlade materialet hög tillförlitlighet. (Denscombe, 2016)

Nackdelen med att vara fullt deltagande observatör var att det kunde uppstå tillfällen när något av intresse inträffade som missades eller som inte gick att anteckna just då, men hänsyn togs till detta vid planerandet av observationerna och detaljer att studera valdes ut utifrån observatörens möjligheter att vara aktiv som observatör. Att observatören själv var en del av sammanhanget som studerades bör inte heller ha påverkat den insamlade datan eftersom det som iakttagits inte har krävt någon tolkning utan har kunnat noteras objektivt. Antal personer på ett trädäck är objektivt (bilaga 1) och tid som spenderas till olika sysselsättningar är objektivt (bilaga 3). Hur ett ekipage startar sin hund är också objektivt (bilaga 2), men valdes ut på grund av den förståelse som fanns och det har däremot inneburit en viss tolkning, men med en tydlig instruktion om vad som ska noteras bör det vara möjligt för en annan observatör att få snarlikt resultat under motsvarande omständigheter. (Denscombe, 2016)

Observationernas svaghet har i samtliga fall rört sig om att de genomförts i speciella miljöer och det finns inga garantier för att samma resultat framkommer nästa gång. I till exempel observation nr. 1 (bilaga 1), hade resultatet troligtvis varit ett annat om det hade regnat den dagen istället för att det var solsken.

Nästa steg för att säkra datans tillförlitlighet var att upprätta fältanteckningar under pågående observation eller så snart som möjligt efteråt. I de flesta fall var det möjligt att anteckna löpande under pågående observation vilket innebär att ingen information fallit bort på grund av bristande minne. (Denscombe, 2016) I observationen som skedde på brukshundsklubben var löpande anteckningar inte möjliga i samma utsträckning, men gjordes kort efter att aktiviteterna avslutats, i bilen på brukshundsklubbens parkering.

3.5 Etiska överväganden

De personer som har valts ut för intervjuer är alla över 18 år. Innan bandinspelningen startades har samtliga intervjuade fått information om att deras deltagande är fullständigt anonymt, frivilligt, de kan avbryta när de vill och de har gett sitt samtycke till att bli inspelade och även godkänt senare transkribering av intervjuerna. (Denscombe, 2016)

Även i observationerna har samtliga personer varit över 18 år. Deltagarna informerades dock inte om att de blev studerade och har således inte heller kunnat ge sitt medgivande.

Den etiska aspekten av detta behövde hanteras, vilket har skett genom total anonymisering (Denscombe, 2016).

3.6 Anonymiseringsprocessen

Alla intervjuade och observerade personer har anonymiserats, även de personer som inte kände något behov av anonymisering. Detta för att säkerställa att ingen av deltagarna kan ta skada genom sin medverkan i studien (Denscombe, 2016).

Eftersom en del av personerna är yrkesverksamma inom hundrelaterade yrken och därför behövde anonymisering, har samtliga personer anonymiserats. Det har skett genom att byta deras namn till fingerade alternativ samt genom att undvika uppgifter om till exempel bostadsort eller vilken hundras de äger eller har ägt såvida omskrivningarna inte har förändrat innebörden av vad som sades under intervjuerna. (Denscombe, 2016)

Observationsrapporterna är upprättade utan att ange forskarens namn, datum eller plats för aktiviteten och helt utan deltagares namn. Detta för att ta bort möjligheten att till exempel leta upp offentliga startlistor och på så sätt identifiera de observerade. I observation nr. 1 (bilaga 1) där observatören själv tävlade finns det visserligen möjlighet att söka upp de tävlingar som vi författare deltagit i. Men det är ändå omöjligt att exakt identifiera vilka personer som observerats, eftersom många personer observerades samtidigt. I det andra fallet där observatören istället var tävlingsfunktionär har de angivna startnumren falsifierats. Det finns inte angivet i några offentliga tävlingshandlingar vilka tävlingar författarna varit funktionär på, och författarna har dessutom varit funktionär vid ett flertal tillfällen under arbetet med uppsatsen.

3.7 Analysprocessen

Analyskapitlet innehåller en hel del utdrag ur intervjutranskriptionerna. Det primära funktionen med denna metod är att ge läsaren en mer precis bild av vilka partier som valts ut för analys och på det sättet öka analysens trovärdighet, samt att öka analysens transparens och därmed tillförlitlighet. En ytterligare funktion är att göra det enkelt att koppla utdragen direkt till de resonemang som förs i analysen. Nackdelen med denna metod är att utdragen till viss del tas ur sin kontext, men det ger ändå en viss känsla för hur fritt intervjupersonerna kunnat uttrycka sig under intervjuerna. (Denscombe, 2016)

Syftet med denna studie är att skapa förståelse för på vilket sätt hunden påverkar och bidrar till relationer människor emellan, samt undersöka hur olika grupperingar i hundvärlden kan se ut. Vi har därför valt att avgränsa studien till att inte söka efter jämförelser med andra fritidsaktiviteter eller annat djuräggande. Dock har några av intervjupersonerna själva tagit upp denna slags jämförelser och eftersom det är deras upplevelser som studeras har dessa resonemang presenterats i resultatanalysen trots att de då endast indirekt faller innanför uppsatsens syfte. Motsatt har de negativa sociala konsekvenserna av hundäggande fått väldigt lite utrymme i uppsatsen, helt enkelt eftersom intervjupersonerna inte har pratat om det, trots att de fått direkta frågor om det.

4. Resultat och analys

4.1 Ytliga bekantskaper

I likhet med resultaten från tidigare forskning av Bueker (2013) och Wood *et al.* (2017) upplever flera av de intervjuade hundägarna att hundägandet kan fungera som en social katalysator och isbrytare. Trots att intervjupersonerna har olika levnadsförhållanden och olika bakgrund inom hundvärlden så berättar så gott som alla att det är lättare att få igång ett samtal med en okänd person när hunden finns med. Ellen är i 50-årsåldern, har haft hund hela livet och bor på landet. Hon driver kennel som hobby.

”Träffar jag någon utan hund där jag inte har samma intresse är det inte lika lätt att hitta en gemensam punkt. Men träffat jag någon om jag har hunden med mig så har man alltid den att prata om.” (Ellen)

Petra är i 40-årsåldern och har haft hund stora delar av sitt liv. Hon bor i ett villakvarter i en mindre stad och går dagligen promenader med hunden i närområdet.

”Ja alltså nu har jag ju inte svårt för att ta kontakt med folk, men det är alltid lite lättare om man har en hund med sig. Det är något magiskt, alla dras till hundar på något vis.” (Petra)

Att hunden öppnar upp för samtal med okända personer verkar alltså stämma även i sydsvensk kontext, åtminstone för de personer som intervjuats i denna studie. Det ser också ut att stämma utifrån resultatet av observation nr 1 (bilaga 1), som gjordes på en tävling i hundsporten nose work. Där kan vi se att människor söker sig till varandra och verkar ha lätt för att samtala med varandra. Det framgår dock inte av observationen om de samtalande personerna känner varandra sedan innan eller inte.

De allra flesta av intervjupersonerna beskriver att de inte vanligtvis har lätt för att ta spontan kontakt med okända, men att hunden ofta triggat igång samtal. Ett par av de intervjuade personer beskriver dock i likhet med Petra att de har lätt för att ta kontakt med okända i alla möjliga situationer, men även dessa personer upplever att det är ännu lättare när hunden är med. Linda är student och bor strax utanför en större by.

”Jag är väldigt social och kan prata med alla. Men återigen där, hunden ger ytterligare en positiv dimension. [...] det blir en extra sak att prata

om. Istället för att prata om något helt annat så har man hunden att prata om.” (Linda)

Att hunden betraktas som en isbrytare kan ses som en del av en interaktionsritual. Hunden utgör ett gemensamt samtalsämne och på detta sätt blir det möjligt för okända människor att lättare involvera sig i samtal med varandra. Collins (2008) beskriver interaktionsritualer som de sätt vi interagerar med varandra i vardagliga sammanhang. Dessa ritualer kräver ofta att en viss fasad upprätthålls för att ge personen man möter den bild av sig själv som eftersträvas (Collins, 2008). Intervjupersonerna tycks uppleva att de inte behöver visa upp en fasad i möten med andra människor när hunden är med. Mötet med en okänd person framställs som mer otvunget och naturligt eftersom hunden står i fokus.

”Det spelar ingen roll vad den här människan röstar på eller lyssnar på för musik, vi har hundarna som ett gemensamt intresse. Så genom hunden har jag fått ett mycket bredare umgänge på så sätt.” (Ellen)

Observationen från tävling nr 1 (bilaga 1) visar att tävlingssituationer kan innehålla en stor social del. Observationen bestod av att undersöka hur många personer som befann sig på ett trädäck i anslutning till tävlingsplatsen, vid vissa tidpunkter, samt hur många hundar som fanns på trädäcket samtidigt. I dessa situationer är alltså inte hunden nödvändigtvis synlig, men människorna på plats verkar ändå ha en känsla av gemenskap, vilket de ju också har med tanke på att de alla är på platsen av mer eller mindre samma skäl. Den sociala gemenskapen och det enklare kontaktagandet verkar alltså inte vara begränsat till om hunden är synlig eller ej, det räcker att ha kännedom om att det finns ett intresse som delas av alla andra på platsen.

klockslag	Antal människor	Antal hundar
11.46	22	1
12.29	26	0
13.10	7	1
13.57	18	0
14.42	22	1
15.36	26	2
16.14	35	2
16.43 (prisutdelning)	43 (inkl alla funktionärer)	3

4.2 Djupare relationer

Vidare indikerar tidigare forskning att det inte bara är ytliga kontakter som skapas via hundägandet, utan även djupare vänskaper (Wood *et al.*, 2015). Spår av samma mönster

kunde ses under observationen av ett träningstillfälle (bilaga 3). Gruppen var samlad för hundträning och det noterades hur mycket av tiden som spenderades åt sociala aktiviteter. En liten del av tiden användes naturligtvis till att samtala om hundrelaterade ämnen, men ungefär dubbelt så mycket tid spenderades med att prata om diverse personliga händelser. Att så stor del av tiden ägnas åt icke hundrelaterade samtal kan tolkas som att personerna på plats har blivit mer än ytligt bekanta med varandra. De har blivit, eller åtminstone börjat bli, djupare vänner.

Detta är även förenligt med det intervjupersonerna berättat. Gerd är nybliven pensionär och har haft hund hela livet. Hon driver kennel sedan mer än 40 år tillbaka.

”Jag står vissa vänner inom hundvärlden så nära att vi kan även ringa varandra vid dödsfall och stötta.” (Gerd)

”Min absolut bästa kompis är en valpköpare från min första kull. Henne hade jag aldrig träffat, vi har inget gemensamt som sociala nätverk, boende eller någonting. Vi träffades och sen dess är vi bästa vänner, vi har numera en dotter i familjen som kommer från en annan valpköpare som vi typ har adopterat och blivit mamma och pappa till” (Ellen)

Att det uppstår djupare relationer verkar vara mer eller mindre oberoende av hur intervjupersonernas hundbakgrund ser ut. Pontus är i 50-årsåldern och har skaffat hund på grund av sitt jaktintresse, den första skaffade han för ca 20 år sedan.

”De flesta är ju kanske inte en del av den inre kretsen, men där har ju blivit några som står lite högre på listan om man säger så. Personer man bjuder hem på middagar och så.” (Pontus)

Malin är också i 50-årsåldern men skaffade sin första hund först för cirka 5 år sedan. Trots att hon inte haft hund lika länge som de tidigare exemplen, har djupa relationer byggts. Hon beskriver att dagarna runt utställningsringen kan var lång och det spenderas mycket tid med att socialisera med andra deltagare under väntetiderna. Hon beskriver att man delar måltider och hjälps åt med saker som behövs under dagen. Man lär på dessa sätt känna varandra.

”Människor jag kan prata andra problem med eller bjuda hem på middag” (Malin)

Här ser vi också en beskrivning av att det kan röra sig om personer de intervjuade inte skulle ha träffat utan hundarna. Flera av de andra intervjupersonerna berättar om liknande upplevelser. Bourdieu (1990) benämner våra personliga sociala nätverk, inklusive familj och vänner, som vårt sociala kapital. Att intervjupersonerna har fått nya relationer kan alltså ses som en utökning av deras sociala kapital. I synnerhet i de fall där bekantskaperna lett till djupare relationer.

Att hundägandet skapar större socialt kapital och större sociala nätverk är inte alltid enbart positivt. Christina beskriver att hundägandet kan ta för mycket tid och att det ibland kan innebära att hon inte hinner med sina andra vänner, som inte delar hundintresset lika passionerat.

4.3 Nya sociala sammanhang

Det utökade sociala kapitalet kan ge inträde i nya sociala fält (Bourdieu, 1990). Flera av intervjupersonerna beskriver just detta, att de fått ta del av nya sociala sammanhang via kontakter de fått med hjälp av hunden. Det verkar kunna se ut på olika sätt inom olika områden av hundvärlden.

”Mycket i utlandet också. Jag har fått insikt i deras traditioner och kultur och saker och det hade jag aldrig fått koll på annars. Ryssland, USA, Italien och flera andra. Det har jag aldrig tänkt på men så är det ju [...] Definitivt olika samhällsklasser vi har allt från riktiga skabbebon till folk som har mer pengar än man kan fantisera om. Som bor på små gods och herrgårdar och slott och kör tjusiga bilar som man inte ens har kommit i närheten av annars.” (Ellen)

”Men när folk då ryktesvägen har hört talas om vad mina vovvar har ställt till med, så har man blivit inbjuden både här och där. [...] jag har blivit inbjuden till fina jakter som jag aldrig skulle fått vara med på annars.” (Pontus)

Trots att intervjupersonerna här självmant tar upp klassfrågan väljer vi att inte analysera detta utifrån teorier om klasstillhörighet eftersom det faller utanför syftet. Vi fokuserar istället fortsatt på de nya sociala fälten.

Maja är i 30års-åldern och har haft hund hela livet, men skaffade sin första egna hund för cirka 7 år sedan och hade direkt siktet inställt på att träna för tävling inom hundsport.

Därför har hon deltagit flitigt i olika kurser och andra träningsammanshang med sina hundar.

”Sen träffar man ju nya människor på kursen som blir ett nytt sammanhang kanske, om man träffas utanför kursen till exempel. Sen i nästa steg kan det ju bli att man får tips därigenom om ett läger istället osv. Alltså det blir ju ringar på vattnet hela tiden, och så möter man nya människor som kan ge möjlighet till ytterligare nya sammanhang.”
(Maja)

En del av detta kan förklaras med de teorier som beskriver fältspecifika kapital, alltså att man har vissa fältspecifika kunskaper och vet vilka sociala konventioner som krävs i ett visst sammanhang. Efterhand som man blir en del av en ny grupp eller ett nytt fält, så samlar man på sig särskilda kunskaper som är avgörande för att få en möjlighet att ta del av de sociala interaktionerna fullt ut (Bourdieu, 1999). Detta medför i förlängningen en utvidgning av det sociala kapitalet.

När man blir en del av ett nytt socialt sammanhang medföljer till exempel ett delvis nytt språk, med termer och begrepp som vi lär oss just genom att vara en del av det särskilda sociala sammanhanget (Collins, 2008). Intervjupersonerna visar exempel på ett fältspecifikt språk genom att använda ord som till exempel; rutan, target, hunderiet, rasklubb, reggad hund, eller retrieverkoppel. Alla ord är delvis begripliga för en person som inte är bekant med fältet, men sannolikt har orden en annan innebörd för de som är en del av det särskilda sociala sammanhanget.

Observation från tävling nr 2 (bilaga 2) genomfördes på en annan tävling i hundsporten nose work, och visar fler exempel på hur fältspecifika beteenden även kan göra det möjligt att urskilja grupper inom gruppen. Där studerades likheter och skillnader i vilka metoder deltagarna använde sig av när de skulle sätta igång sin hunds arbete på startlinjen in i sökområdet. Det noterades också vilken utrustning som användes under sökandet. Det fanns ganska tydliga skillnader i tillvägagångssätt och utrustning, så pass att det gick att urskilja olika grupper. Efter avslutad tävling fick några deltagare ett par korta frågor om vem de hade som instruktör och vem de tränade tillsammans med. Det visade sig att tillvägagångssätt och utrustning gick att koppla till vem man hade som instruktör eller vilken träningsgrupp man tillhörde. Här syns det som Bourdieu (1999) talar om; att tillhöra ett särskilt socialt sammanhang medför särskilda tillvägagångssätt eller kunskaper.

Flera utav personerna som intervjuats beskriver att det finns typiska kännetecken som intygar att det är en annan hundmänniska de möter.

”Ja hundkläder, skor anpassade efter rätt väderlek och underlag. Hundhår på kläderna, bajspåsar i fickan, skitig bil, hundburar i bilen, praktiska kläder. (skrattar) genom att de är praktiskt klädda så kan man se en hundägare på långt håll även om den inte har hunden med sig.” (Ellen)

”Sen tänker jag direkt på hundburen i bilen. Den signalerar ju rätt så starkt att det är en hundmänniska på plats. [...] Sen ska man såklart ha träningsväst och träningsbyxor, gärna i klatschiga färger.” (Maja)

Hunden är en naturlig indikator för hundägande helt på egen hand, men det verkar också finnas särskilda kläder och särskilda tillbehör som är avslöjande utan att hunden går att se just i stunden. Dessa tecken behöver inte alltid vara så stora, det kan röra sig om ett särskilt märke på skjortan, en logga på väskan eller ett par särskilda skor. De flesta lägger inte ens märke till dessa detaljer, men för någon som redan är en del av samma fält är de små sakerna väldigt avslöjande. Goffman (2014) beskriver detta som stereotypering, människor som tillhör samma grupp kan känna igen varandra på ett ögonblick via särskilda yttre kännetecken.

4.4 Grupperns inre konflikter

Tidigare forskning visar att det ibland kan förekomma klickbildning och fördomar inom hundvärlden (Bueker, 2013). Ett par av intervjupersonernas beskrivning av hundvärlden, antyder att det finns inbördes grupperingar, där stereotyperingen får en annan skepnad.

”Människans klädsel många gånger, hundiga kläder. Du har ett par slitstarka skor och bra byxor och en bra jacka. Du är klädd! Kläderna har ju en praktisk funktion. [...] Det finns ju många som springer runt uppe på klubben i foppatofflor och sånt, fel jackor och har inte koll på var de har grejorna och du vet så. Du vet hur de ser ut!” (Christina)

”När man har hållit på väldigt länge och man ser vilka rövhattar det är som håller på nu och jag vägrar ta på mig en pastellfärgad dräkt, då blir man lite låst.” (Gerd)

Bourdieu (1999) menar att det inom varje socialt fält förekommer etablerade och nykomlingar vars åsikter kan gå isär vad gäller hur man gör eller vad man gör. I hundvärlden tycks detta kunna handla till exempel om vad som betraktas vara rätt klädsel i olika sammanhang. De som har hållit på i många år har starka åsikter om vilka kläder

som anses lämpliga eller ej. Det går att ana att det rör sig om klädernas funktion, och det är förstås en kunskap som växer fram genom erfarenhet av det särskilda fältet, en del av det fältspecifika kapitalet. Collins (2008) beskriver att moral och värderingar tillhör gruppen. Det är inte individen som skapar sin egen moral utan det skapas av gruppen och olika grupper har olika värderingar och sin egen tolkning av vad som är moral.

Christina är i 50-årsåldern och aktiv inom brukshundsklubben sedan mer än 30 år och är därmed väl etablerad inom hundsportsfältet. Hon menar att vissa plagg underlättar hundträningen genom att plaggen har många fickor och därmed goda möjligheter att ha ordning på sina hundträningshjälpmedel. De personer som inte ännu anammat samma klädstil sorteras ganska tvärt in i en egen kategori, en undergrupp som inte riktigt vet hur det "ska" vara. Gerd är etablerad uppfödare och har ställt ut hund i nästan 40 år. Hon menar lika tvärt att det behövs ingen pastellfärgad dräkt för att kunna visa sin hund på bästa sätt i utställningsringen. Det handlar mer om hur man hanterar hunden och hur man förberett sin hund, eftersom det ska vara hunden som har fokus från domaren, inte människan och dennes klädsel. Hon uppfattar att många nya lägger mer energi på sin egen utstyrsel än på att förbereda hunden.

Christina och Gerd ger ovan ganska explicita exempel på saker som avslöjar vilken sorts hundägare man möter. Men dessa stereotyperande kännetecken verkar inte alltid vara konkreta prylar och kläder, utan kan även vara hur personer man möter beter sig mot hunden.

"Hur de hälsar på hunden. Om de helt ignorerar hunden, då bedömer jag inte dom som några bra hundägare för då bryr de sig inte om hunden. Då har de antingen hund bara för att vinna utställningar eller bara för att de är bäst på något eller för att det är en häftig eller ovanlig ras eller något ting. Inte för att det är en hund utan det är en pryl. Dom som är riktiga hundägare hälsar på hunden först och sen mig." (Barbro)

"Det är ju alltid avslöjande om människor man möter är vana hundmänniskor eller inte. En van hundmänniska går inte direkt fram och börjar klappa, han pratar först med husse eller matte istället, först efteråt med hunden." (Pontus)

Här får vi helt motsatta uppgifter från intervjupersonerna om vad som anses vara ett vant sätt att hälsa på en människa med hund. Barbro är i 40-årsåldern och har haft hund hela livet. Hon driver ett hunddagis/hundpensionat och har därmed dagligen kontakt med

många olika typer av hundägare. Detta signalerar ytterligare undergrupper i hundvärlden, med helt olika habitus. I det sociala fältet som Barbro befinner sig i, så ska en van hundmänniska ta kontakt med hunden först. Enligt de sociala regler Pontus följer bör man istället hälsa på människan först.

Det är respektive fälts gruppmoral och värderingar som vi ser uttryck för, både när det gäller Gerds och Christinas färgstarka beskrivningar av andra människor inom samma fält, och när det gäller Barbro och Pontus beskrivningar av samma händelse men i skilda fält. Bourdieu (1990) beskriver detta i termer av sociala fält och habitus. Collins (2008) talar om i stort sätt samma saker ur ett lite annorlunda perspektiv och benämner det då som moral. Moral har sitt ursprung i gruppen och för att kunna bli etablerad inom en grupp behöver du dela gruppens moral. Det är den delade moralen, de delade värderingarna, som binder samman gruppen och skapar en känsla av solidaritet.

I hundvärlden kan habitus och grupptillhörighet även avslöjas av ännu mer abstrakta indikationer på hur relationen ser ut mellan hund och hundägare.

”Men det är ju viktigare med hanteringen trots allt. Samspelet mellan hund och förare liksom. Om hunden drar och sliter och gör utfall får man kanske inte direkt lust att ta träningstips från den personen.” (Maja)

”Han kan gå med sin hund utan koppel och hunden viker inte en tum från sin ägare och det är en stor dobermann. Dom kräver jättemycket så där har man en engagerad hundägare som verkligen lägger ner tid på sin hund. [...] Det ser man direkt liksom, hela han utstrålar en viss pondus när de kommer gående. En aktiv person verkar det vara.” (Petra)

Det tycks viktigt för våra intervjupersoner att det går att se att relationen mellan ägare och hund är god. Det är en del av gruppens delade moral. Maja och Petra antyder att en god relation uppstår genom att ägaren ägnar mycket tid åt sin hund, att den tränas och blir lydig. För dem är detta signaler om att de möter en engagerad hundmänniska. Även Pontus nämner detta under intervjun, att det är tydligt om hundägare har gjort jobbet eller inte utifrån hur hunden uppför sig när den släpps på en jakt. Pontus verkar dock ha en mer praktisk inställning till det, han grundar sin värdering på om hunden är funktionell och gör ett ändamålsenligt jobb, snarare än hur relationen verkar vara mellan ägare och hund. Han ger inte uttryck för att relationen i sig skulle vara värdefull.

Malin menar att relationen mellan hund och människa spelar ytterligare en roll i sammanhanget eftersom den i hennes ögon speglar en okänd persons värderingar, vilket är avgörande för om hon tar kontakt eller ej.

”Ser man någon som är väldigt hård eller rent av dum mot sin hund, ur mitt perspektiv, så är det ju ingen jag kommer att ta kontakt med mer än möjligtvis för att säga att det inte är ok att göra så. Jag menar, det är ju ingen jag kommer försöka odla en relation till, för vi har förmodligen inte så mycket gemensamt. Sådana människor söker man ju sig inte till, för deras sätt att agera är inte förenligt med ens eget tycke. Vi har inget gemensamt helt enkelt.” (Malin)

Malins värderingar tycks ha en än mer känslomässig grund. Hon menar att det sätt på vilket man hanterar sin hund säger något om hur man är som person och vad man har för moral. Malin menar att det inte är ok att behandla hunden illa. Hunden tycks värderas som en varelse med integritet som bör behandlas humant och respektfullt, och om inte detta uppfylls tar Malin avstånd ifrån den personen.

4.5 Känslomässiga aspekter

Tidigare forskning av Degeling *et al.* (2016) visar att hundägare betraktar sin hund som en källa till glädje. Även denna forskning bekräftas av intervjupersonerna som beskriver hunden som en trygghet, som ett lyckopiller, som en glädjespridare eller som en energikälla. Detta kan vara en av anledningarna till att många av intervjupersonerna uttrycker så starka känslor eller övertygelser om hur saker kopplat till hunden ska vara, vad som anses vara rätt och fel. Det är några av skillnaderna i de olika grupperna. Som person kan du må bättre av att ha hund, men det är inte det som avgör hur du behandlar din hund utan det avgörs av dina värderingar.

Irma är i 30-årsåldern och tillsammans med sin nuvarande hund utbildar hon sig till vårdhundsförare. Irma menar att några av de effekter man kan se hos en vårdtagare som får kontakt med en vårdhund är till exempel minskad stress och dämpad ångest. Men det finns även positiva sociala effekter av kontakten med en vårdhund. Hon menar att vårdtagaren känner sig gladare och därför har lättare att samtala med både vårdpersonal och andra vårdtagare. Det underlättas av att hunden utgör ett gemensamt samtalsämne i gruppen. Flera av intervjupersonerna uttrycker också att umgänge relaterat till hundar ofta är väldigt positiva.

”Åker på olika hundträffar och det är alltid positivt bemötande och glada tillrop och man träffar mycket folk.” (Ellen)

”Alltså där kan jag ju känna att det i hundvärlden är mycket lättare att berömma en annan person för det den gör med sin hund än vad det är i andra sociala sammanhang. Både i jobbet och privat. Att gå fram och säga ”fan vad bra det var du gjorde där” och ”hur gjorde du det där?”. Så fungerar det ju tyvärr varken i yrkeslivet eller i andra sammanhang.” (Malin)

”Det känns som att dom flesta som har hund är liksom öppna och sociala på något vis. Dom är liksom inte hur ska man säga, vissa är tillbakadragna och vill inte prata med andra. Men det känns som att de flesta med hund är sådan som vill prata och träffa nya människor därav blir det blir det väldigt socialt och väldigt öppet och inbjudande till samtal och sådana saker.” (Linda)

Utöver att hunden skapar glädje för hundägaren själv, verkar det alltså som att aktiviteter relaterat till hundar är glada tillställningar där människor möts i en öppen och positiv anda. Under observationerna både från tävling nr 1 och från en träning upplevs stämningen i de sociala mötena som lättsam, gladsint och uppmuntrande, vilket styrker vad intervjupersonerna säger (bilaga 1 & 3).

Flera av intervjupersonerna berättar att de känner sig glada och upprymda när hunden är med. Malin beskriver att klimatet är berömmande och att det är lätt att visa varandra uppskattning över prestationer och utifrån hur hon uttryckte sig under intervjun så gällde detta på båda hållen, alltså att folk kunde på både ge och få beröm. Collins (2005) beskriver att emotionell energi (EE) uppstår i sociala möten. Det kan fungera som en positiv spiral där människor dras till människor med redan hög EE för att höja sin egen EE. I mötet som uppstår genereras ytterligare högre EE vilket motiverar ännu mer kontakt med andra människor med hög EE. Det som intervjupersonerna beskriver som en positiv atmosfär är ett exempel på hur en sådan process kan se ut i vardagen. Personerna känner sig glada och upprymda av sin hund, vilket gör att de redan har förhöjd EE när de träffar andra människor med hund, som i sin tur redan också har förhöjd EE. Mötet dem emellan höjer EE ännu mer och resultatet blir en positiv och glad atmosfär, där det är lätt att berömma varandra, känna samhörighet och entusiasm. I förlängningen innebär detta att hundägarna får en positiv upplevelse av mötena med andra hundägare. Det minns man

inför framtida möten vilket betyder att EE är ytterligare förhöjd i förväg, och det ökar sannolikt därför ännu mer när människorna väl samlas igen.

Hög EE betyder inte alltid positiva känslor, utan det handlar om nivån på engagemanget och styrkan på känslorna man har (Collins, 2005). Vi kan också se att inte alla hundmöten är positiva, men känslorna är starka.

”Det beror på rasen, jag skulle aldrig ta kontakt med någon som kommer med en kamphundsras. Då sätter jag näsan i vädret, vänder på klacken och går.” (Gerd)

4.6 Hundägandets sociala effekter jämfört med andra fritidsaktiviteter

Utan att frågorna uttryckligen har ställts under intervjun så har några av intervjupersonerna spontant diskuterat skillnaderna mellan diverse sociala hundrelaterade aktiviteter och sociala möten relaterat till andra fritidsaktiviteter. Detta faller delvis utanför denna studiens syfte, men eftersom en av frågeställningarna var hur hundägarna har upplevt att deras sociala liv påverkats av hundägandet, har vi ändå valt att presentera detta resultatet.

Malin har tidigare varit väldigt engagerad i sina söners fotbollsträning, hon benämner sig själv som en klassisk fotbollsmorsa. Hon har spenderat väldigt mycket tid vid sidan om fotbollsplanen både på träningar och matcher. Hon menar att all denna tid naturligtvis har bidragit till att hon har många bekanta ifrån den tiden, men inte en enda som hon vill beskriva som mer än bara bekant som man kan säga hej till på stan eller så. Hon säger att hon inte umgås med någon som hon lärt känna kopplat till fotbollen. Malin fick följdfrågan om hon trodde att detta berodde på att hon inte själv deltagit i själva fotbollsspelande utan stått vid sidan om. Hon menade dock att det inte spelade någon roll eftersom den sociala delen i det sammanhanget för hennes del var tillsammans med de andra föräldrarna som också stod vid sidan om, inte med fotbollsspelarna.

Vidare talar Malin om att det råder stark konkurrens bland ungdomarna som spelar fotboll, och att varje förälder som står vid sidan har så mycket fokus på det egna barnet och hur de lyfts fram av tränare och lag, att det inte finns utrymme att ha några djupare konversationer med föräldrar till konkurrerande barn. Malin anser att det skulle vara i princip omöjligt att slå sig in i de grupper som redan finns om man kom som okänd till

en match. Om man inte redan känner de andra föräldrarna så får man inte vara del av sammanhanget.

”Om min son spelar fotboll i ett annat lag och jag går dit så får jag ju stå själv” (Malin)

Till slut menar Malin att detta inte alls förekommer i hundvärlden på samma sätt, eftersom var och en representerar sig själv så att säga. Tävlingskonkurrensen finns där, men samtidigt upplever Malin att det är betydligt mindre starkt eftersom man är beroende av varandra på ett annat sätt, till exempel för att komma vidare med sin egen hundavel eller för att dela med sig av träningstips och liknande.

Maja beskriver snarlika upplevelser. Hon har tidigare hållit på med hästar och tävlat aktivt inom hästsporten fälttävlan. Hon menar att den sociala tillvaron ser helt annorlunda ut i hundsammanhang jämfört med i hästvärlden och en av de saker hon lyfter fram som orsak är att tiden med hästarna spenderas hemma på gården i det egna stallet. Hästen är inte lika enkel att ta med sig till andra platser eftersom det kräver hästtransport, istället för hundarna som man lätt lastar in i bilen. Då blir det ju per automatik svårare att träffa nya människor.

Dessutom beskriver Maja att det råder stor konkurrens på hästtävlingar även på låg nivå, på ett sätt som hon inte upplever i hundsammanhang. Hon menar därför att atmosfären är mycket mer behaglig att vistas i, och att det öppnar upp för kontakt även med okända personer.

Även Linda upplever att hundrelaterade aktiviteter leder till en annan social samhörighet än hennes andra fritidsaktiviteter. Hon är aktiv inom Friluftsförbundet och har varit det i väldigt många år. Hon menar att de vänner hon har via Friluftsförbundet inte är lika nära vänner som de hon fått via hundarna, trots att hon spenderar väldigt mycket tid med personerna därifrån, även i form av camping med övernattnings och liknande. I Friluftsförbundet finns inga tävlingsmoment eller andra konkurrensmoment på det sättet som beskrivs i både hästvärlden och fotbollsvärlden.

5. Diskussion och slutsatser

5.1 Får hundägare nya kontakter?

Intervjuerna har gett en bild av hur några utvalda sydsvenska hundägare upplever att hundägandet har påverkat deras sociala liv. Alla beskriver att de har fått mängder av nya bekanta, men det verkar också vara vanligt att dessa bekantskaper leder till djupare relationer och nära vänskaper. Det finns enstaka exempel på när hundägandet kan medföra negativa konsekvenser för den sociala tillvaron, i form av att det inte finns tillräckligt med tid för att hinna med allt man vill. Men inte någon av intervjupersonerna har talat om att tidigare vänner tagit avstånd eller liknande.

Ett par av intervjupersonerna beskriver att det sociala livet runt hundarna är mycket mer omfattande än runt andra olika fritidsaktiviteter de haft tidigare, i det avseendet att det socialiseras mycket mer både när hundarna är med, men även när de inte är med. De beskriver dessutom att hundrelaterade aktiviteter genererat fler djupa vänskaper.

Många intervjupersoner beskriver också att de lärt känna människor de aldrig annars skulle träffat, en beskriver deltagande i aktiviteter som han i vanliga fall aldrig skulle få en chans att delta i och en annan beskriver till och med relationer med personer på andra sidan jorden. Det verkar som att hunden inte bara fungerar som en katalysator för interaktioner med människor i den närmaste miljön, utan även kan öppna dörrar som leder till helt nya världar.

Slutsatsen som kan dras av vad intervjupersonerna berättat är att hundägandet upplevs påverka det sociala livet positivt, i alla fall för dessa 10 personerna.

5.2 Hur går det till?

I likhet med vad den tidigare forskningen antyder, så berättar intervjupersonerna att de för all del möter okända människor på promenader som de byter några ord med. I vissa fall leder detta till ytliga bekantskaper, framförallt om personen de möter bor i samma område eller promenerar på samma platser. Just detta kan också indikera att det krävs repetition för att bekantskaper ska uppstå, alltså att personerna möts flera gånger, inte bara enstaka tillfällen.

Men det verkar däremot inte primärt vara i promenadsammanhang som våra intervjupersoner upplever att de fått sina nya djupare vänskaper. Detta verkar istället ske till exempel via olika hundrelaterade aktiviteter som utställningar, kurser eller gemensamma träningar utan instruktör och via hundens uppfödare. Alltså i sammanhang där det är ännu mer tydligt att hunden är ett gemensamt intresse. Detta kan tolkas som att det krävs lite mer omfattande kontakt för att vänskaper ska uppstå på ett djupare plan. På de tillställningar som nämnts här är tiden som spenderas på samma plats längre, ibland flera timmar, till skillnad från när två personer möts på promenad.

Den slutsats som kan dras av detta är att hundägare skapar nya bekantskaper genom att möta mycket människor på exempelvis promenader. Däremot uppstår djupare vänskaper först när hundägare spenderar längre tid med andra hundägare på olika slags hundrelaterade aktiviteter.

5.3 Hur kan detta förklaras?

I analysen ser vi att intervjupersonerna beskriver att möten kring hundarna är mer otvungna och lättsamma och att det inte kräver att vår vanliga, protektionistiska fasad upprätthålls i samma utsträckning som vid andra möten med okända. Detta är en möjlig förklaring till varför det är lättare att få nya kontakter.

En annan förklaring kan hittas i att intervjupersonerna beskriver att det snabbt skapas en glad stämning när man möter okända personer ute. Hunden tycks vara en effektiv isbrytare. De beskriver också att den sociala samvaron i övriga hundrelaterade aktiviteter är lättsam och positiv. Intervjupersonerna känner sig upprymda av att delta i diverse hundrelaterade aktiviteter och dessa aktiviteter upplevs fylla på energiförråden. De ser ofta fram emot nästa planerade hundträff.

Människor attraheras naturligt av andra människor som får dem att må bra, människor med hög emotionell energi. Upplevelserna av att de sociala träffarna relaterade till hundar är positiva och glada tillställningar delas av alla intervjupersonerna, vilket borde innebära att träffarna förväntas vara just glada och positiva och det gör att människor åker dit med en gladlynt förväntansfull attityd redan som utgångspunkt. Att dessa personer dessutom har hund kan vara en anledning till att känslan av glädje är ännu högre, utifrån hur intervjupersoner och tidigare forskare resonerat kring hunden som glädjespridare. Det blir en positiv utveckling där glädje ökar glädje och det sprids vidare som ringar på vattnet.

En av intervjupersonerna beskriver att det förekommer beröm och uppmuntrande tillrop på hundträffar i betydligt större utsträckning än i andra sammanhang. Det kan tänkas hänga ihop med att stämningen redan är så hög som den beskrivs. Det är tänkbart att ju gladare man själv är, desto lättare är det att berömma någon annan. Om det är positiviteten som genererar mer frekvent beröm, eller den berömmande atmosfären som skapar positivitet går dock inte att utläsa ur denna undersökningens resultat.

Flera intervjupersoner beskriver att djupare vänskaper som har uppkommit i samband med hundar. Detta skulle kunna bero på att människor i dessa sammanhang ofta får en positiv och energipåfyllande första kontakt med okända. Relationerna blir på detta sätt mer gynnsamma för båda parter fortare än normalt, och människorna lockas att spendera mer tid tillsammans, som den positiva spiral som beskrivs i samband med emotionell energi (Collins, 2005). Att många hundrelaterade aktiviteter dessutom är ganska tidsomfattande gör det enkelt för människorna att få tid till att fördjupa sina relationer.

Slutsatsen som kan dras av dessa resonemang är att den glädjefyllda atmosfären spelar en stor roll i de kontakter som skapas vid hundrelaterade möten. Även kortvariga möten under en promenad verkar fylla en stor funktion för välmåendet, inte bara de tidsmässigt längre träffarna.

5.4 Finns det några grupperingar?

Olika yttre tecken som de intervjuade beskriver gör det möjligt att både se att det är en hundägare man möter, och i vissa fall även vad hundägaren har för inriktning på sitt hundäggande. De intervjuade nämner kännetecknen som hundbur i bilen, hundkläder, märke på kläderna, särskilda skor eller en logga på en väska. Dessa signaler gör att en hundägare kan identifieras även under andra omständigheter där hunden inte är närvarande. De som känner igen dessa små tecken känner att de tillhör samma grupp och känner igen varandra bara genom en blick, utan att de har pratat om att de båda äger hund.

Samtidigt som detta bidrar till grupptillhörighet gör det även att inre grupperingar bildas. Bara genom en blick har vissa av de som vi har intervjuat avfärdat andra hundägare som inte ens värda att säga hej till eller ägna tid åt att lära känna, enbart baserat på deras val av klädsel, hundras eller hur de behandlar sin hund. De upplever att de inte delar samma värderingar eller moral och därför inte tillhör samma grupp.

Gruppens värderingar speglar även hur du hälsar; på hundägaren först eller på hunden först. Detta delade gruppen hundägare i minst två olika grupper om vad några av de intervjuade ansåg vara rätt eller fel vid första kontakten med en annan hundägare.

Slutsatsen som kan dras av detta är att det finns gott om yttre kännetecken som gör att hundägare snabbt kan identifiera sig med varandra, och snabbt skapa sig en uppfattning om hundägaren de möter är värd att lära känna eller ej. De mer subtila kännetecknen delar den stora gruppen hundägare i mindre undergrupper, och det verkar som att det finns vissa konflikter mellan undergrupperna trots att gränserna inte är glasklara utan grupperna delvis flyter in i varandra.

5.5 Slutord

Något som överraskade oss under intervjuerna var att trots att vi var noga med att fråga efter eventuella negativa upplevelser, var det bara en som valde att beskriva en negativ situation. Då var det en beskrivning av hur en annan person var dum mot sin hund, inte otrevlig mot intervjupersonen. Vi har själva fått erfara vid flertal tillfällen att det förekommer en del negativa möten när vi är ute med hundarna, om hunden exempelvis skäller eller liknande. Men ingen av intervjupersonerna valde att beskriva denna typen av möten, inte någon av dem. Det verkar alltså vara det positiva de minns, alternativt det positiva de vill lyfta fram. Detta är en viktig del att ha med i slutdiskussionen eftersom det kan påverka bilden som ges och resultatets validitet.

En annan intressant aspekt som intervjupersonerna lyfte fram var att de upplevde att hunden som fritidsintresse genererar mer social samvaro än andra fritidsaktiviteter de haft tidigare. Vi har hela tiden haft en idé om att de djupare relationer som skapas i hundvärlden beror på att det spenderas väldigt mycket tid tillsammans med människor med samma intresse. Men det våra intervjupersoner berättar indikerar att det inte är den gemensamma tiden som är avgörande, utan det tycks även finnas andra viktigare faktorer. Detta är något som skulle kräva mer forskning för att bli generaliserbart, men det är anmärkningsvärt.

5.5.1 Outforskade frågor

Under uppsatsarbetets gång har några tankar dykt upp som skulle vara intressanta att fördjupa sig i ännu mer, men som inte riktigt relaterar till de aktuella frågeställningarna, alternativt inte hunnits med på grund av begränsad tidstillgång.

En tanke som har kommit upp under arbetet med denna studie är att det kanske är lättare att ha djupa, svåra, emotionellt påfrestade samtal om den egen emotionella energin är hög. Det gör det svårare att dras ner och själv bli alltför låg i sina känslor. Samtidigt fylls energinivån lättare på igen genom hundvännerna och det är därmed lättare att komma tillbaka till den ursprungliga högre nivån. Detta är diffusa tankar som är svåra att komma åt och därför tror vi att det skulle krävas en betydligt mer erfaren intervjuare för att få fram användbart material i detta sammanhang.

Det skulle slutligen också vara intressant att se om de positiva sociala effekterna hundägande verkar ha, är beroende av kön. Spelar det någon roll om hundägaren är man eller kvinna? På motsvarande sätt har observationerna i denna studie avgränsats till hundsporten nose work. Ser det likadant ut i andra hundsporter?

Referenser

Bourdieu, P. (1990) *The logic of practice*. Cambridge, UK : Oxford, UK: Polity Press : B. Blackwell.

Bourdieu, P. (1999) *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Translated by G. Gimdal and S. Jordebrandt. Göteborg: Daidalos.

Bueker, C. S. (2013) “Leads” to Expand Social Networks, Increased Civic Engagement and Divisions Within a Community: The Role of Dogs’, *The Journal of Sociology & Social Welfare*, 40(4), pp. 211–236. Available at:

<https://scholarworks.wmich.edu/jssw/vol40/iss4/12/> (Accessed: 5 April 2019).

Collins, R. (2005) *Interaction ritual chains*. 2. print., and 1. paperback print. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Collins, R. (2008) *Den sociologiska blicken: att se bortom det uppenbara*. 1:4. Lund: Studentlitteratur.

Degeling, C., Rock, M., Rogers, W. & Rily, T. (2016) ‘Habitus and responsible dog-ownership: reconsidering the health promotion implications of “dog-shaped” holes in people’s lives’, *Critical Public Health*, 26(2), pp. 191–206. doi: 10.1080/09581596.2015.1026876.

Denscombe, M. (2016) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.

Goffman, E. (2014) *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. Upplaga 4:3. Lund: Studentlitteratur.

IMDb (2002) *Hundtricket - The Movie (2002) - IMDb*. Available at:

https://www.imdb.com/title/tt0268374/?ref_=nv_sr_1?ref_=nv_sr_1 (Accessed: 12 June 2019).

Jordbruksverket (2019a) *Hundregistrets statistik över nyregistreringar och ägarbyten*.

Available at:

http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/mar_kochregistreradinhund/statistik.4.45fb0f14120a3316ad78000672.html?fbclid=IwAR3oPpE-zANY4rpkIadRUcQsp_hcgp8oXILT-UQYrCMUAIpMNs_uSPMFL5Y (Accessed: 29 May 2019).

Jordbruksverket (2019b) *Så sköter du din hund*. Available at:
<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/skot-selavhundochkatt/saskoterdudinhund.4.207049b811dd8a513dc80001977.html>
(Accessed: 19 June 2019).

Widerberg, K. (2002) *Kvalitativ forskning i praktiken*. Upplaga 1:12. Lund: Studentlitteratur.

Wood, L., Martin, K., Hayley, C., Nathan, A., Lauritsen, C., Houghton, S., Kawachi, I. & McCune, S. (2015) 'The Pet Factor - Companion Animals as a Conduit for Getting to Know People, Friendship Formation and Social Support', *PLoS One; San Francisco*, 10(4), p. e0122085. doi: <http://dx.doi.org.ezproxy.hkr.se/10.1371/journal.pone.0122085>.

Wood, L., Martin, K., Hayley, C., Houghton, S., Kawachi, I., Vallesi, S. & McCune, S. (2017) 'Social capital and pet ownership – A tale of four cities', *SSM - Population Health*, 3, pp. 442–447. doi: [10.1016/j.ssmph.2017.05.002](https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2017.05.002).

Bilaga 1, observation tävling nr 1

Rapport från observation genomförd 2019

Tillställning: Hundtävling i sporten Nose work

Ungefärligt antal personer på plats: 50 deltagande i tävlingen, 7 funktionärer, ca 10 personer som följt med som sällskap till tävlande. Totalt ca 70 personer. 25 tävlande hade start på förmiddagen och flera av dessa kan alltså ha lämnat platsen.

Observatör Tävlrar själv.

Observationens utformning: Utanför sekreteriatet fanns ett stort trädäck (dansbana) där det för dagen var uppställt bord och stolar. På trädäcket var det sol och vindstilla och det fanns fika att köpa. Tabellen nedan redovisar ögonblicksbilder av antal människor samt antal hundar på trädäcket vid flera tillfällen under eftermiddagen. Observatören upplevde stämningen som god, människor på trädäcket hade mestadels upprymda samtalstoner och det hördes ofta skratt från samlingsplatsen.

Anteckningar gjordes löpande på telefon och formades om på kvällen samma dag.

klockslag	Antal människor	Antal hundar
11.46	22	1
12.29	26	0
13.10	7	1
13.57	18	0
14.42	22	1
15.36	26	2
16.14	35	2
16.43 (prisutdelning)	43 (inkl funktionärer) alla	3

Bilaga 2, observation tävling nr 2

Ekipage nr	Sätter hunden innan start	Håller hunden på bogen innan start	Håller i halsband/sele innan start	Längre lina	Vanligt koppel
1	x			x	
2			x		x
3			x	x	
4		x		x	
5	x			x	
6			x	x	
7			x	x	
8			x		x
9			x	x	
10			x	x	
11		x		x	
12			x	x	
13	x			x	
14			x	x	
15			x	x	
16			x	x	
17	x			x	
18	x			x	
19			x		x
20		x		x	
21			x	x	
22			x	x	
23			x	x	
24			x	x	
25			x	x	
26			x		x
27	x				x
28			x	x	
29		x		x	
30		x		x	
31			x		x
32			x	x	
33			x		x
34	x			x	
35			x	x	
36	x			x	
37			x	x	
38			x	x	
39			x		x
40			x	x	

Rapport från observation genomförd 2019

Tillställning: Hundtävling i sporten Nose work

Ungefärligt antal personer på plats: 40 deltagande i tävlingen, 8 funktionärer, ca 10 personer som följt med som sällskap till tävlande. Totalt ca 55–60 personer. 20 tävlande startade på förmiddagen och 20 tävlande startade på eftermiddagen.

Observatör var funktionär under dagen.

Observationens utformning: Observationen genomfördes i ett av sökområdena. Det som observerades var i första hand vilka startrutiner ekipagen hade och i andra hand om de bytte till längre lina inför sökandet eller behöll vanligt koppel.

Anteckningar gjordes på startlistan som ändå fanns till hands på grund av funktionärsuppdraget. Efteråt ställdes kort frågor till intressanta deltagare om instruktör eller träningsgrupp.

Sammanställning:

- De flesta (19 av 40) byter till en längre lina och startar genom att hålla i halsband/sele.
- Ekipage nr 2, 8, 19, 26, 31, 33 byter inte till lång lina men startar genom att hålla i halsbandet eller selen.
  - Nr 2, 19, 26, 31 tränar för samma instruktör
- Ekipage nr 1, 5, 13, 17, 18, 34, 36 byter till lång lina och sätter hunden innan start.
  - Alla tränar för samma instruktör.
- Ekipage nr 4, 11, 20, 29, 30 byter till längre lina och startar genom att hålla hunden på bogen.
  - Nr 4, 11, 20 och 30 tränar tillsammans regelbundet. Nr 29 har gått kurs tillsammans med nr 11.

Bilaga 3, observation träning

Rapport från observation genomförd 2019

Tillställning: Träningstillfälle i en etablerad träningsgrupp i på brukshundsklubb

Ungefärligt antal personer på plats: 5 personer deltog i träningen. De har tränat tillsammans i 1–1,5 år.

Observatören tränar själv.

Observationens utformning: Det som iakttagits är sammanlagd tid, faktisk tid hundarna tränats och tid som samtalen handlat om annat än hund eller hundträning.

Anteckningar om klockslag fördes löpande på telefon och fylldes på med beskrivningar när observatören satt i bilen på brukshundsklubbens parkering.

18.00 den planerade träningstiden startar. Blandade diskussioner i gruppen, någon är stressad efter jobbet, någon är lite småkrasslig, någon hund löper.

18.03-18.14 träningen förbereds genom att deltagarna sätter ut doftgömmor som hundarna senare ska hitta.

18.15-18.28 Kaffe. Diskussioner om hundar, träningsupplägg/planering samt erfarenheter från tävling som passerat nyligen.

18.29-18.56 Fortsatt kaffe, men nu handlar diskussionerna om annat. En håller på att flytta, en byter jobb, en skriver C-uppsats, en har en sjuk hund. Alla är ungefär lika delaktiga i samtalet och lyssnar, stöttar och ger råd.

18.57 Första hunden hämtas, träningen påbörjas och rullar sedan på. Alla är delaktiga i varandras träning och ger råd om det som kan förbättras, och rikligt beröm för det som är bra.

20.26 sista hunden har tränat klart.

20.27-20.33 alla hjälps åt att plocka iordning efter träningen samt fixa klubbstugans kök efter fikan.

20.34 alla står utanför klubbstugan och en låser ytterdörren. En har bråttom hem och ger sig iväg.

20.35-20.49 Resterande deltagare står kvar och pratar, en röker. Samtalen handlar om dagen träning och hur träningen ska läggas upp nästa gång för att komma vidare.

Bilaga 4, intervjuguide

Intervjuguide

Inledande

- Jobbar du helt eller delvis med något hundrelaterat?
- Berätta om dig själv som hundägare
  - hur länge
  - ändamål

Habitus / sociala fält / socialt kapital

- Hunden med vid olika aktiviteter? Vilka? Stärker det dig? Berätta mer
- Hur påverkar hundägandet ditt (sociala) liv?
  - Positivt och negativ
- Nya bekanta/vänner? Som du inte skulle träffat annars? Berätta mer
  - Tillgång till nya sociala sammanhang? Berätta mer

Interaktionsritualer / emotionell energi

- Berätta om hur ett typiskt möte med en annan hundmänniska ser ut, tex på promenad eller tävling.
  - Hur känns det? Särskilda ”band”?
  - lättare att ta kontakt med okända, jämfört med ”hundlösa”
- Symboler? Hunden är en symbol i sig, men finns det andra symboler? Berätta mer
- Ritualer? Har vissa aktiviteter värde baserat på HUR de utförs snarare än resultat?
  - Första intryck vid möte med okända hundägare
  - Ritualer som avslöjar saker om hundägandet och dylikt